

LAURITZENPRISEN

Samlede motiveringer til Lauritzen-prisen 2022

Tale til Signe Egholm Olsen modtager af Lauritzen-prisen 2022

Hvor går grænsen mellem dyret og mennesket i os?

Er der overhovedet grænse?

Signe Egholm Olsen kan godt bringe én i tvivl. Når man ser hende på scenen eller på film og TV, kan man nemlig få den tanke, at vi i bund og grund er omvandrede instinkter og biologi. Og at vi bare er en halvstor mental hudafskrabning fra, at rovdynet springer frem i os for at flå hjertet ud på vores medmennesker.

På den måde har hun fået skikkelser, man troede at kende ud og ind, til at fremstå fuldkommen nye for os: F.eks. Hilde i Ibsens *Bygmester Solness*, den unge kvinde, hvis udfordrende sult på livet får den aldrende bygmester til at brænde op indefra. Et fabelagtigt portræt af forelskelsens fascinerende illusion, vild og vidunderlig - og fatal med den egholmske blanding af sårbarhed og dyrisk muskelkraft.

Ekspressiv, nærmest emotionelt akrobatisk, var hun også i hans *Lille Eyolf*, hvor hun krængede den forløjede idyl omkring moderskabet til side og med stuens langbord som kampplads insisterede på at udfordre sin mand midt i sorgen over det døde barn. Som hans kvinde. Og ikke som barnets mor.

Og i *Medea*, teaterhistoriens første kvindeportræt, var hun i noget så jordisk som gummistøvler virkelig Solens datter på universel hævnmission. Forfærdende tæt på vores egen tids parcelhushverdag viste hun, hvordan drabet på egne børn i jalousiens sygelige skrållys kan tage sig ud som en brugbar løsning på en kærlighedskonflikt.

Siden hun blev færdig som skuespiller i 2003 har Signe Egholm adskillige gange undersøgt denne gråzone mellem det hverdagsagtige og det eksplosive. Og hun er tilsyneladende gået fuldstændig frygtløst til opgaverne – det sås allerede i gennembruddet som den søgende Maria i *Nordkraft*. Siden har hun opgave for opgave udvidet sit repertoire, som hver gang er blevet fornyet indefra: Hun har undersøgt Holberg og Shakespeare; prosa og vers; hun har været offer for fysisk og psykisk vold i *Den som dræber* og *Klienten*; og i de sidste to somre har hun været Bilbo Sækker – nu som dukkefører! - i

kæmpe-udendørsforestillingen *Hobitten*. Hvad enten hun medvirker i børnenes julekalender, i thrillere eller i Sort Samvittigheds løsslupne musikalske overlevelsespoesi, mærker man, at hendes arbejde betyder noget. For hende. Og dermed for os.

Kære Signe. Skuespilkunst handler jo om mange ting, som det kan være svært at sætte ord på, men bl.a. handler det om at kunne koncentrere interessen om sin karakter. Det kan du i sjældnen grad. Det hænger sammen med, at man med det samme mærker, at dine karakterer når som helst kan åbne et helt univers af passionerede, smertefulde og utilpassede, ofte dunkle erfaringer, som ligger lige under den civiliserede overflade. Der hvor dyret er i dvale.

På den måde rens du fernissen af de klassiske roller, så de fremstår med friske åretegninger. Og du giver de nye karakterer en tyngde, som får os til at se og lytte ekstra godt efter. Det er helt enkelt enestående. Det er stor kunst.

Tillykke med Lauritzen-prisen 2022.

Tale til Esben Smed modtager af Lauritzen-prisen 2022

Esben - du mestrer som skuespiller både teatrets dramatiske storhed og filmens intense nærvær. For dig er det ene ikke noget uden det andet, det smelter sammen. Den dramatiske voldsomhed findes på skærmen og på lærredet, og med det intense nærvær fra filmen suger du opmærksomheden til dig på en teaterscene, og mister os ikke et sekund nogen af stederne. Dit talent skelner ikke mellem komedie og tragedie, for du behersker begge genrer i bare en enkelt sætning eller et enkelt blik.

Du er uddannet skuespiller i 2013 og har på de ni år der er gået siden, nået mere end de fleste: en god håndfuld teaterroller, med et enormt spænd, fra debuten i Ejersbos *Liberty* på Teater Nordkraft og senest titelrollen i Shakespeares *Hamlet* på Det Kongelige Teater, som du modtog en Reumert for. Derimellem har der været andre landvindinger som f.eks. *Mågen* og *Kong Artur* på Det Kongelige Teater, og ikke mindst Kong Leontes i *Et Vintereventyr* på Teater Republique. Tilbage i 2016 blev du tilmed hædret med Lauritzen Fondens Believe-in-you-pris.

Du kom hurtigt til at spille store filmroller. Som Janus i *Aminas Breve* leverede du et transparent portræt af en sårbar ung mand, der kæmper for kærligheden uanset hvad det koster.

I tv-serien *Bedrag* på DR fik du det man kunne kalde dit folkelig gennembrud i rollen som Nicky, der stræber hårdt efter at blive et bedre menneske, men som pga. omstændighederne og naturlige anlæg for det, vel egentlig er en skidt knægt. I *Lykke-Per* kuldsejler din hovedpersons ambitioner, og kærligheden støder på grund med dig som centrum for denne filmatisering af en af dansk litteraturs allerstørste klassikere. Som Daniel, i Niels Arden Oplevs *Ser du månen, Daniel* samles alle dine talenter og kræfter i en uhyggeligt voldsom præstation, som fotografen der holdes fanget og bliver tortureret af Islamisk Stat

gennem mere end et år. Din ekstremt anvendelige krop gør krumspring for at underholde bødlerne, men mishandles øjeblikket efter, så det gør ondt langt ind i knoglerne og sjælen på os som publikum.

Du er en drøm at arbejde med for instruktører og skuespillerkollegaer, for det talent, jeg lige har beskrevet, har følgeskab af en stor indlevelsessevne og solidaritet med sine kolleger, som du altid er parat til at række en hånd ud til, altid giver opmærksomhed til og prøver at forstå. Du drysser generøst med stjernestøvet, så når du slår dig løs, kommer alt omkring dig til live på smukkeste vis.

Du har det særlige, der kendetegner gode skuespillere, at det virker som om du selv kan vælge om du stråler smukt og stærkt eller falder i et med tapetet. Den knap har du til rådighed. Inspireret af en radioudsendelse hvor du blev nævnt, omtaler du med vanlig beskedenhed dig selv som *"en almindelig, kedelig tirsdag på Palæ Bar."*

Du har også udtrykt en ambition om at være *"verdens sejeste far"* for dine to børn. Det skal jeg ikke blande mig i, men kun sige, at hvis man kender dig en lille smule behøver der ikke være kedeligt på Palæ Bar en almindelig tirsdag, og jeg vil gerne med overrækkelsen af Lauritzen-prisen udnævne dig til en af verdens sejeste skuespillere.

Tale til Jonas Poher Rasmussen modtager af Lauritzen Fondens Visionspris 2022

At have en vision for sit kunstneriske projekt er altafgørende, men nok så vigtigt er det, at kunne mønstre stædigheden, energien og det lange seje træk, der skal til for at føre en ambitiøs vision ud i livet. Det gælder i ekstrem grad for Jonas Poher Rasmussen, da han fik den idé at lave en dokumentarfilm om sin ven Amin som animationsfilm.

Umiddelbart kan en animationsfilm om en afghansk flygtning lyde som en kæmpe omvej. Animation i spillefilmslængde er en dyr fornøjelse. Det tager lang tid, og utrolig mange besværlige og tidskrævende ting skal falde i hak. Men når en kunstnerisk vision skal forløses, findes der hverken om- eller genveje. Kun veje. Og når man ser det færdige resultat, skulle man gerne føle, at den valgte vej også var den eneste rigtige.

Sådan en film er *Flugt*. Filmens animerede fortælling forløser en dybt personlig historie, som netop i kraft af sin unikke stemmeføring også kommer til at tale for de alt for mange andre mennesker, der har prøvet at være på flugt i en urolig verden.

Skulle man fortælle Amins historie som en traditionel dokumentarfilm, måtte man typisk betjene sig af arkivmateriale, rekonstruktioner og talende hoveder, der måske ovenikøbet måtte fremstå med slørede ansigtstræk. At stå frem som homoseksuel flygtning fra talibanernes Afghanistan kunne være en risikabel affære. Man kunne frygte, at animation ville skabe afstand til hovedpersonens skæbne, men det stik modsatte er blevet tilfældet. I *Flugt* bliver valget af animation en dør, der åbner ind til smertefulde situationer, hvor der af gode grunde ikke har været et kamera til stede.

At ikke kun danske øjne har set noget enestående i Jonas Poher Rasmussens *Flugt*, beviser filmens overvældende internationale modtagelse. Efter at have triumferet på Sundance blev *Flugt* som den første film nogensinde nomineret i de tre Oscar-kategorier; Bedste Dokumentar, Bedste Animation og Bedste Internationale Spillefilm.

Flugt vandt ikke en oscar, men den har vundet så mange andre, internationale priser, og nu kan Jonas Poher Rasmussen så føje Lauritzen Fondens Visionspris til samlingen. Stort tillykke!

Tale til Anders Matthesen modtager af Lauritzen Fondens Børne- og Ungepris 2022

Anders 'Anden' Matthesen er en mand med mange talenter. Som pionér indenfor dansk stand-up har han i årtier kunne fylde lige så mange koncertsale, det skulle være.

At han er et fuldstændigt unikum som tusindkunstner, når det gælder om at lave stemmer, fik hele Familien Danmark at føle, da Anden inviterede til *Jul på Vesterbro*. Det var julehygge med grovfilen og vi elskede Onkel Stewart, Danny, Randi og hele det øvrige bizarre opbud i en ærkedansk saga fra Stenbroen, hvor julesneen var mere gul end hvid. At Matthesen kan spille skuespil for alvor, demonstrerede han i 2019 overbevisende i rollen som den pædofilidømte leder af fangekoret i *De frivillige*.

Stand-up er en lukrativ genre, hvis man er tilstrækkelig populær. Og Anden er populær som få andre. Ikke mindst på den baggrund er vi glade for, at Anders Matthesen har valgt at bruge så meget af sit kreative krudt på at lave kvalitetsunderholdning til børn. Godt nok typisk af den ramsaltede slags, der nok kan få forældrene til at ryste lidt i bukserne.

Kan man virkelig udsætte børn for typer som den stride, småsjofle og gevaldigt tørstige Onkel Stewart? Eller skildre mobning med døden til følge akkompagneret af rå latter som i det helt forrygende animations-hit *Terkel i knibe* fra 2004?

Ja, det kan man, hvis man er så frimodig som Anden. Hans humor er lige så fræk som den er frigørende. Hans humor er anarkistisk, men moralen ikke til at tage fejl af.

Hans historier er muligvis fulde af klirrende flasker, grov mobning, drøje hug og ufatteligt uforstående voksne, men historierne kommer på listig vis altid til at handle om, at det hele går meget bedre, hvis vi behandler hinanden ordentligt. At vi, børn såvel som voksne, så ikke altid gør det, er jo en anden snak... Bag alt det skrappe er Anders Matthesen en god gammeldags moralsk fortæller af absolut nutidige børneeventyr, som med de helt forrygende bøger og film om *Ternet Ninja*, når nye højder. *Anden* Anders kunne vælge at være Onkel Joakim, men har heldigvis valgt at ville være alle danske børns vidunderligt utilregnelige legeonkel.

Tale til Charlotte Munksø modtager af Lauritzen Fondens Backstage-pris 2022

Hvem er Charlotte Munksø? Det spørgsmål er vel både rimeligt og ikke rimeligt på en og samme gang. Charlotte er om nogen et menneske i teatrets tjeneste. Berømmelse og omtale interesserer hende ikke. Selve arbejdet interesserer hende. Historien. Skuespillerne. Rummet. Dynamikken. Fysikken. Charlotte har undervist skuespillere i fysiodrama på Den Danske Scenekunstscole siden 1997. Siden 2004 har hun ydermere været tilknyttet lærer på Prima del Teatro, en europæisk sommerskole for skuespilstuderende i Milano. En skattet, dygtig og kompetent underviser. Men også meget mere. Hun har lavet talrige koreografier og megen *staging* på mange forestillinger og mange scener; og som instruktør har hun sikkert og ubemærket, gjort sig bemærket.

Kære Charlotte. På Det Lille Teater instruerede du i 2010 *Fra Månen og ned*, som løb med en Reumert og i 2016 gentog du og teatret så den bedrift med *Citroner i vand*. Senere fulgte voksenforestillinger som *Jeg er min egen kone* på Aalborg Teater og Riddersalen. De seneste to sæsoner har du instrueret årets forestilling på Grønnegårds Teateret, hvor du, inden du kastede dig over voksenforestillingerne, havde lavet 3 af deres børneforestillinger.

I 2014 fik du af vidensværket Talent.dk udmærkelsen "*årets talentudvikler*", og det der går igen når man spørger om dig er, at du har et sjældent blik for talent. Du har evnen til ikke alene at spotte talentet, men tillige evnen til at udvikle, skubbe og forme det i den bedste retning. Du betegnes som en slider, der tør gå i detaljen; lige fra spillernes vejtrækning til hvilken fod, der træder først. Du er lyttende og generøs ikke alene i dit arbejde – men i din omgang med mennesker i det hele taget.

Hvem er Charlotte Munksø? Charlotte Munksø er virkelig. Et virkeligt menneske i ordets allersmukkeste betydning, der ser, beriger og hjælper mennesker omkring sig. Du sætter aldrig dig selv i front – er end ikke på sociale medier – men altid dem du arbejder med, undervisningen, menneskene. Det er det vigtige. De andre. Sagen. Et menneske der ubemærket får ting til at ske på den mest bemærkelsesværdige måde. En der ubemærket får andre til at shine. Lauritzen Fondens Backstage-pris gives vel næppe mere præcist end til den modtager den i år. Charlotte Munksø - hjerteligt tillykke.

Tale til Ragnhild Kaasgaard modtager af Lauritzen Fondens Wauw-pris 2022

Ragnhild Kaasgaard - selveste Miss Viborg!

Om din rolle som Solvej (i spillefilmen Miss Viborg) kan man læse følgende anmeldercitat "*Solvej bliver spillet af den udtryksfulde debutant Ragnhild Kaasgaard, der lige nu er film-Danmarks både nyeste og ældste stjernesku*."

Debutant kan man på ingen måde kalde dig. Du har spillet teater og ikke mindst børneteater i mange år. Og helt utrolig mange børn har været så heldige at have deres første oplevelse med scenekunst med dig i hovedrollen, både på scenen og til et kram i salen bagefter – eller undervejs, hvis det er nødvendigt. Så debutant er lige at stramme den. Danmarks nyeste stjernesku derimod rammer plet.

Du stiller dig uforfængeligt og generøst til rådighed for portrættet af hverdagsmennesket Solvej; En pillepushende førtidspensionist der har lagt ungdommens skønhedskonkurrencer bag sig og henslæber en ret så ensom tilværelse, hvor overspisning dulmer fortidens smerte.

Og Solvej er en kvinde der holder smerten, men også glæden tilbage, og du holder på fineste vis tilbage og tillader Solvej at stå afskrælet og vrissen, mens vi langsomt opdager, hvad der er på spil.

Du blomstrer i samspillet med naboens søgende datter Kate og lastbilchaufførens Preben, mens du holder på vreden og forsmåelsen, samtidig med at et menneskeligt håb om kontakt og kærlighed spirer for øjnene af os. Du lader kun langsomt og med små virkemidler sprække i Solvejs skjold give efter. Du gør det stærkt og overbevisende, og fortjener fuldt ud at modtage dette års Wauw-pris for den unikke og overraskende præstation. Stort tillykke!

Tale til Freja Sandberg Klint modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2022

Bare 3 sæsoner har Freja Sandberg Klint været færdiguddannet fra Scenekunstsolen i Odense, men hvilken forrygende start på karrieren.

Publikum har oplevet Freja som den bramfri og højlydte lillesøster Lydia i *Stolthed og Fordom* på Betty Nansen. I et eksplosivt ensemblespil brusede din irriterende og insisterende søster over af liv, lyd og jagt på lykken. Hvilken spilleglæde!

Og i noget så særligt som byplanlægningskomedien *Vi bygger en vej* på Odense Teater, spillede du omdrejningspunktet for komedien, den forhadte Thomas B. Triges vej. Som lettere kikset vej i menneskeform, var det svært ikke at fatte sympati for projektet med dig som asfalteret katastrofe.

Helt lysende var du i titelrollen som *Maria* på Odense Teater. En ung gravid kvinde uden fremtidsudsigter i et trøstesløst England. I Marias forsøg på at tale sig ud af ensomheden, giver du rollen en menneskelighed og en tyngde som rammer os. I to fulde timer bar du forestillingen, vekslende mellem ungdommelig sødme og desillusioneret indsigt. Ærligt og usentimentalt.

Alt det (og mere til) på bare én sæson. Hvad kan det ikke blive til af roller og oplevelser for os andre. We believe in you – stort tillykke!

Tale til Mathias Bøgelund modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2022

Mathias Bøgelund har været vidt omkring. I genrer og roller og ingen landsdel synes ham fremmed. Uddannet på Den Danske Scenekunstscole i Århus i 2019. Efter uddannelsen gik turen til Teater V i Valby hvor han debuterede i forestillingen *Generation Håbløs*. Derefter til Mungo Park Kolding i den anderledes juleforestilling *Og her lugter brunt og brændt*. Så til Vendsyssel Teaters opsætning af *Romeo og Julie* i rollen som Paris, som han løste flot i en smuk opsætning, og så igen til Teater V i forestillingen *Safe Space*, et bud på en fremtidig teaterform, der helt fra bunden skabes til at skulle opleves live online.

Allerede vidt omkring: Syddjylland, Nordjylland, København, og også i genrer; fra klassisk Shakespeare til moderne digi-drama og satirisk juleforestilling. Dertil film, TV og radiodrama. Som sceneskuespiller fik han vinger i sæson 21/22 med hovedrollen i den gribende ungdomsforestilling *Offside*, der omhandler vanskelighederne ved at være homoseksuel i fodboldmiljøet og er et samarbejde mellem egnsteatret Masken - som ligger på Falster (så kom det hjørne af Danmark med), og københavner LGBT-projektteatergruppen Hils din mor. En fin præstation, der blev efterfulgt af endnu en hovedrolle i den morsomme omskrivning af Holbergs *Erasmus Montanus*, her til en samtidskomedie hvor Erasmus efter et højskoleophold var blevet gamer med navnet "E-Rasmus". Forestillingen var produceret af Bornholms Teater (så var han på Bornholm) i samarbejde med Teater Vestvolden i Hvidovre og Vendsyssel Teater.

Sæsonen sluttedes af på Betty Nansen i den vildt meriterede *Stolthed og Fordom*. Af kolleger og instruktører betegnes Mathias Bøgelund som "pligtopfyldende, arbejdsom, venlig, sympatisk, der altid sætter forestillingens sigte først i en arbejdsproces". I indeværende sæson kan han opleves på bl.a. på Nørrebro Teater i *Kunsten at være okay* og på Betty Nansen Teatret i *Iliaden*.

Film og TV, små som store scener – allerede allevegne – vi er mange der "believe in you".

Tale til Mathilde Arcel Fock modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2022

Mathilde Arcel Focks Elizabeth i *Stolthed og Fordom* i sidste sæson er et fremragende eksempel på, at hendes talent er noget særligt.

Universet var ekstremt og i konstant hormonel eksplosion, men hun var fixpunktet, skær og forundret og bristefærdig af ungdom. Hun beherskede sine virkemidler så raffineret og sikkert, at hun som en nyslebet diamant var sig selv, samtidig med at hun reflekterede sin verden i alle dens farver og vinkler.

Allerede som studerende nærmede hun sig det samme i *An Education* på Republique, hvor hendes

Emma uden at ville det – for det var jo venindens spektakulære historie, der var omdrejningspunktet - blev forestillingens egentlige centrum: Et bevægende psykologisk studie i hengivenhed.

Mathilde Arcel Fock blev færdig på Scenekunstsolen i Aarhus i corona-året 2020. Men i stedet for at gå i panik over nedlukningerne, skabte hun sin egen soloforestilling om ensomhed, *Nogen er ude at drikke øl*. Desuden lavede hun film og TV, når det var muligt, hvilket vi nu nyder frugten af, f.eks i TV-serien *Dag & nat*.

Faktisk har hendes ansigts fintcisselerede dramaer suget kameraerne til sig i mange år: hovedrollen i TV-serien *Mille* fik hun allerede som 12-årig. Og så var der ingen vej tilbage. Hverken for hende – eller instruktørerne.

Og man forstår dem.

Hendes ansigt er helt enkelt interessant. Uforfængeligt, ærligt, varmt – og dybt solidarisk med de indre verdener, hun har påtaget sig at fremstille.

Hun stråler indefra. Dét har dansk teater og film brug for.

Tillykke!

Tale til Simon Kongsted modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2022

Simon - du har haft meget travlt rundt om i det ganske land, siden du blev færdiguddannet på scenekunstsolen i Odense i 2019 – og det til trods for, at du kom direkte ud i en Corona-nedlukning. Det har heldigvis ikke bremsset dig i at gøre dig helt usædvanligt positivt bemærket på landets teaterscener, filmlærredet og tv-skærme.

Du er en meget særlig skuespiller. Du besidder det særlige helhedstalent, som betyder, at du gestalter dine karakterer med hele kroppen og med hele dit intellekt - det hænger sammen, og du behersker samtidig at bruge din fysik uden ord, og dine ord uden fysik - udtrykket er lige klart og dog subtilt.

Stolthed og Fordom på Betty Nansen var et brag af gennembrud for alle jer unge skuespillere. Det var fantastisk at se jer give Jane Austen et gedigent spark ind i dette århundrede – og gøre kærlighedens veje endnu mere uransagelige. Med humor, smerte, charme og perfekt timing viste I os, at blikket på klassisk dramatik ikke behøver så artigt. Præsten, du spillede, var helt sikkert ikke en af Guds bedste børn - han var liderlig, løgnagtig, sexet, forførende og faktisk ret klam. Modigt, grænseoverskridende og dæmonisk - en helt enestående præstation.

Du har sagt, at du er kommet ind i en sjov og en hård branche - og du synes, at ”*det er så fedt at blive*

anerkendt af kolleger", og du ved, hvad du taler om: Reumerts talentpris fik du i 2021 og allerede året efter modtog du en Reumert for årets bedste mandlige ensemblerolle. Lauritzen Fondens priskomité ønsker med denne Believe-in-you-pris også at bekræfte det store talent og præstationerne.

Tillykke!